

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในช่วงที่นักเรียนศึกษาอยู่ในโรงเรียน นักเรียนได้ใช้ชีวิตผูกพันอยู่ระหว่างบ้านกับโรงเรียน เมื่ออยู่ที่โรงเรียนจะมีครูเป็นผู้จัดประสบการณ์ในการให้การศึกษาแก่นักเรียน แต่เมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้าน พ่อแม่ ผู้ปกครองก็สามารถให้การศึกษาเพิ่มเติม แก่นักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย ผลการเรียนรู้ของนักเรียนจึงมิได้ขึ้นอยู่กับครูแต่เพียงผู้เดียว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ย่อมมีส่วนสำคัญต่อการศึกษานักเรียนด้วย ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้หลายแนวทาง แต่เพื่อให้นักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ผู้ปกครองจึงควรที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ด้วย

ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจำแนกเป็นหัวข้อ ดังนี้คือ สำคัญสำคัญของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ความรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตร เจตคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตร ความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน ความสำคัญของผู้ปกครองต่อการศึกษานักเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนและการส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

สำมะโนสำคัญของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป หลักสูตรจึงต้องเปลี่ยนไปตามสถานะโครงสร้างของสังคมด้วย ปัจจุบันการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาได้จัดตามแนวทางของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ซึ่งหลักสูตรฉบับนี้ได้ระบุไว้ว่า (กระทรวงศึกษาธิการ 2525:ฐ-ต) การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน ให้คงสภาพอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ ประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถได้ และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักการ

หลักสูตรประถมศึกษามีหลักการสำคัญดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์

ในการดำรงชีวิต

3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสจัดหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการได้

จุดหมาย

หลักสูตรประถมศึกษามีจุดหมายให้เกิดผลแก่ผู้เรียนดังนี้

1. คุณลัษณ์ที่ดีต้องการเน้น
 - 1.1 มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว
 - 1.2 มีวินัยในตนเอง มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ
 - 1.3 ยยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน
 - 1.4 รู้จักคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
 - 1.5 มีขนัธธรรม ต่อคำวิจารณ์และความแตกต่างระหว่างบุคคลและหมู่เหล่า
 - 1.6 มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องผู้อื่น
 - 1.7 รู้จักทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ โดยรู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ ผู้ตามที่ดี
2. ความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต
 - 2.1 มีลูษณ์นิสัยส่วนตนและส่วนรวมทั้งทางกายและจิตใจ
 - 2.2 รู้กฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน
 - 2.3 มีความรู้และทักษะในการหา การใช้ และออมทรัพย์
 - 2.4 เข้าใจความหมายของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อชีวิตประจำวัน
 - 2.5 มีความรู้และทักษะในการจัดการและทำงานรวมกลุ่มกันโดยถือหลักสหกรณ์
 - 2.6 มีความรู้และทักษะในการทำงานทั้งในฐานะผู้ผลิตและผู้บริโภค
 - 2.7 มีนิสัยและรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
 - 2.8 มีความรู้และทักษะทางภาษาและคณิตศาสตร์
 - 2.9 มีความรู้และทักษะในวิธีการทางวิทยาศาสตร์
 - 2.10 มีความสามารถในการยังชีพผสมกลมกลืนต่อสภาพและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
 - 2.11 รู้จักชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ

3. ชีวิตที่สงบสุข

3.1 รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งแวดล้อม และ
วิทยาการใหม่ ๆ

3.2 เข้าใจและศรัทธาในคำสอนที่ตนนับถือ และนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิต
ประจำวัน

3.3 รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพ

3.4 มีความคิดริเริ่มที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม

3.5 มีอิสระในการคิดแต่พร้อมที่จะยอมรับความคิดของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล

3.6 รู้จักแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี

4. สมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติ

4.1 เชื่อมมั่นในระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4.2 รู้คุณค่า ชื่นชม และรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ

4.3 สำนึกในหน้าที่และสิทธิของตน

4.4 รู้ความสำคัญของครอบครัว สังคมและท้องถิ่นของตน

4.5 รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคและโลก และมีความเข้าใจ

อันดีต่อกัน

4.6 สามารถฝึกกำลัง สติปัญญา กำลังกาย กำลังทรัพย์ เพื่อความเจริญ

และความมั่นคงของประเทศ

4.7 รู้คุณค่าในความเป็นไทย และภูมิใจที่เกิดในผืนแผ่นดินไทย

โครงสร้างและเนื้อหา

มวลงประสพการณที่จัดให้ผูเรียนเกิดการเรยนรูมี 5 กลุมดังนี้

กลุมที่ 1 กลุมทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรยนรู ประกอบด้วยภาษาไทยและคณิตศาสตร์

กลุมที่ 2 กลุมสร้างเสริมประสพการณชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแกไขหาของชีวิตและ
สังคม กล่าวถึงปัญหาและความตองการของมนุษย์ในดานตาง ๆ เพื่อความตางรองอยุและการดำเนิน
ชีวิตที่ดี

กลุมที่ 3 กลุมสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างนิสัย

กลุมที่ 4 กลุมการงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสพการณทั่วไปในการทางาน และ

ความรูในการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ว่าด้วยภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต เพื่อให้โรงเรียนเลือกสอนอย่างใดอย่างหนึ่งในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

การล่อนหลักสูตรและการปฏิบัติกิจกรรมทางคำสมาที่ไม่ใช่คำสนาพุทธ แต่เป็น คำสนาซึ่งประชาชนส่วนใหญในท้องถิ่นนับถือ ย่อมทำได้โดยล่อนควบอไปกับการเรียนวิชา ลเรียนศึกษา ซึ่งอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ทั้งนี้ต้องมีโครงการล่อนซึ่งศึกษาธิการเขต ของเขตการศึกษานั้นอนุมัติ

การล่อนหลักสูตรประสบการณ์ให้เรียนนั้น ให้ล่อนยึดหยุ่นตามพัฒนาการของเด็กและความ เหมาะล่อนของท้องถิ่นเป็นสำคัญ หลักสูตรนี้จึงล่อนเป็นล่อนช่วง ช่วงละ 2 ปี คือ ประถมปีที่ 1-2 ประถมปีที่ 3-4 และประถมปีที่ 5-6 ซึ่งเนื้อหาั้นอาจล่อนพัฒนาเปลี่ยนแปลงได้

การเรียนการล่อน

1. การล่อนกิจกรรมการเรียนการล่อน ตลอดคนเนื้อหาในแต่ละบทเรียนควรรให้ ยึดหยุ่นตามเหตุการณ์สภาพท้องถิ่น ความล่อนใจของผู้เรียนและให้มีล่อนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม วิชามากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. ผู้ล่อนควรรใช้วิธีล่อนที่จะให้ผู้เรียนรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ผึก ให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณา วิธีล่อนที่เห็นว่า เหมาะล่อนกับจุดประสงค์และลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น การล่อนแบบแก้ปัญหา ค้นคว้า อภิปราย ทำงานกลุ่ม ฯลฯ
3. ผู้ล่อนควรรคำนึงถึงการที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ ซึ่งจะมีผลล่อนเสริมคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล และให้ผู้เรียนอยู่ในล่อนได้อย่างเป็นล่อน
4. เวลาเรียนกำหนดไว้คาบละ 20 นาที ในการล่อนให้โรงเรียนหรือท้องถิ่น กำหนดล่อนตารางเวลาเรียนเอง โดยจะกำหนดครั้งละกี่คาบ เป็นล่อนสั้นหรือยาวได้ตามความ เหมาะล่อนกับวัยของผู้เรียน ลักษณะเนื้อหาและกิจกรรม

เวลาเรียน

ตลอดหลักสูตรใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่ละปีการศึกษาควรมีเวลาเรียนไม่ น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ในหนึ่งสัปดาห์ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง ทั้งนี้เมื่อรวม แล้วล่อนไม่น้อยกว่า 200 วัน และล่อนต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมงสำหรับชั้น ป.1-4 และล่อนต่ำ

กว่า 1,200 ชั่วโมงสำหรับชั้น ป.5-6

อัตราเวลาเรียนของมวลประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่มนั้น แต่ละระดับชั้นกำหนดไว้โดยประมาณดังนี้

1. กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ชั้น ป.1-2 ประมาณร้อยละ 50 ป.3-4 ร้อยละ 35 และ ป.5-6 ร้อยละ 21 ของเวลาเรียนทั้งหมด
2. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้น ป.1-2 ประมาณร้อยละ 15 ป.3-4 ร้อยละ 20 และ ป.5-6 ร้อยละ 21 ของเวลาเรียนทั้งหมด
3. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้น ป.1-2 ประมาณร้อยละ 25 ป.3-4 ร้อยละ 25 และ ป.5-6 ร้อยละ 17 ของเวลาเรียนทั้งหมด
4. กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้น ป.1-2 ประมาณร้อยละ 10 ป.3-4 ร้อยละ 20 และ ป.5-6 ร้อยละ 25 ของเวลาเรียนทั้งหมด
5. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ชั้น ป.5-6 ประมาณร้อยละ 16 ของเวลาเรียนทั้งหมด

การวัดผล การประเมินผลและการติดตามผล

การวัดผลและประเมินผล ตลอดจนการติดตามผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และจัดให้ผู้เรียนได้เรียนหรือเลื่อนชั้นระหว่างปี หรือปลายปีตามความสามารถของผู้เรียนให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทดสอบเป็นระยะ หรือทดสอบเมื่อจบแต่ละบทเรียน ตามลักษณะการจัดประสบการณ์และเนื้อหาวิชา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 เป็นหลักสูตรที่จัดเป็นตอนเดียว 6 ปี ไม่แบ่งเป็นประถมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาตอนปลาย เหมือนหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503 ในด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรฉบับนี้ก็มีได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก เพียงแต่นำมาจัดเสียใหม่ให้เป็นกลุ่มประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับปัญหาและสภาพของชีวิตจริงและจัดเนื้อหาสาระให้จบในตัวเอง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้มากที่สุดโดยไม่จำเป็นต้องรอให้จบการศึกษาชั้นสูงขึ้นไปเสียก่อน (ธีรฤทธิ์ เล่มวิวงศ์ ๓ อุดรยา 2525:9)

สิ่งที่หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 แตกต่างไปจากหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2503 เป็นอันมากเห็นจะได้แก่ หลักสูตร จุดหมาย โครงสร้าง กระบวนการเรียนการ

สอนและการประเมินผล ทั้งนี้เพราะว่า หลักสูตรฉบับนี้ต้องการเน้นให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำ เป็น แก้ปัญหาได้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความยืดหยุ่นตามอัตรา

ความรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตร

เมื่อกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 หลักสูตร ุทธหมาย โครงสร้างและเนื้อหา การเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและการประเมินผล ก็เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หลักสูตรที่ใช้อยู่มีจะประสบผลสำเร็จมีขึ้นอยู่กับบุคคลหนึ่ง บุคคลใดก็หาไม่ หากแต่ขึ้นอยู่กับบุคคลหลายฝ่าย ตั้งแต่ผู้บริหารการศึกษา เจ้าหน้าที่ทางการ ศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่าย ดังที่มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

เบญญา แสงมลิ (2521:31-33) ได้กล่าวว่า "การเรียนการสอนตามหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ.2521 นี้จะได้ผลอย่างไรขึ้นอยู่กับการศึกษาปฏิบัติของผู้ปกครองด้วยเหมือนกัน"

โกวิท วรพิพัฒน์ (2521:9-12) กล่าวว่า หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ก็ได้เริ่มใช้แล้ว ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเรียนการสอน ทั้งครู ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้ปกครองควรละร่วมมือกัน เพื่อให้การศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร

ผู้ปกครองเป็นกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งที่มีส่วนในการที่จะส่งผลให้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ได้ประสบผลสำเร็จ แต่จากการวิจัยได้พบปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองดังนี้

วิเชียร เทียมเมือง (2519:บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่อง "ปัญหาและความคิดเห็น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการทดลองใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับร่างครั้งที่ 1 พ.ศ.2518)" โดยใช้ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโครงการทดลองใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนมากเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดีพอสมควร ปัญหาที่ครูพบมาก คือ ผู้ปกครองไม่เข้าใจหลักสูตร และไม่ให้ความร่วมมือในการติดตามผลการปฏิบัติที่บ้านของผู้เรียน

วิไล โบริ์เสีรวงศ์ (2522:93) ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ชั้น ป.1 ในเขตการศึกษา 6" โดยใช้ตัวอย่างประชากรผู้บริหารโรงเรียนและ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้สรุปรวบรวมความคิดเห็นปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของ ตัวอย่างประชากรจากแบบสอบถามปลายเปิดปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 มี

ปัญหาหนึ่งที่เล่นเอาคือ ตัวอย่างประชากรขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ จึงไม่ได้ช่วยเหลือในด้านการอบรมนักเรียน การจัดหาตำรา อุปกรณ์การเรียน ตลอดจนการติดตามผลการปฏิบัติตัวของนักเรียน

ครุสฤตา ศิริสิทธิ์ (2522:81) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองต่อการให้กำกับการบ้านนักเรียนในระดับชั้น ป.3 และ ป.4" จากการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่ครูพบเกี่ยวกับการบ้าน ผลปรากฏว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้ปกครองขาดความเข้าใจในวิชาคณิตศาสตร์แผนใหม่ เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยไปถามผู้ปกครองจะสอนให้ซึ่งไม่ตรงกับวิธีที่ครูสอน เป็นเหตุให้นักเรียนสับสน

จากรายงานการวิจัย "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาประจำบाल" (สถาปนบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2527:78) พบว่า ชาวบ้านทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรน้อย ไม่รู้ว่าเด็กเรียนอะไรกันที่โรงเรียน รู้แต่ว่าตั้งแต่เปลี่ยนหลักสูตรตนไม่อาจสอนการบ้านให้ลูกได้ เพราะไม่เหมือนกับที่เคยเรียนมา

ม.ร.ว. สัมพร ลูทศินีย์ (2525:207-209) ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนประสบปัญหาในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองไม่เข้าใจ เรื่องการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

การที่พ่อแม่จะเรียนรู้เรื่องของหลักสูตร การเรียนการสอนและกิจการในโรงเรียนนั้น อาจเป็นของใหม่ในชุมชนไทย เพราะในอดีต การศึกษาของเราติดไว้กับครูทุกอย่าง แต่ในระบบปัจจุบันการศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องร่วมมือช่วยเหลือกันทุกด้านและทุกคน ทั้งครูและผู้ปกครอง (ไพฑูริย์ สินลารัตน์ 2525:80)

เชื้อ สารีมาน (2524:19-22) กล่าวว่า ผู้ปกครองควรจะช่วยพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการศึกษาของชาติและนโยบายของรัฐบาล ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้รับความรู้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งผู้ปกครองมักจะไม่ค่อยทราบ เช่น การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์อย่างไร ทำไมไม่สอนให้อ่านออกเขียนได้ในชั้นอนุบาล เป็นต้น

2. หลักสูตรการศึกษา ควรสรุปให้รู้ รวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนการแนะแนวการศึกษา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้ปกครองควรให้ความสนใจเป็นอย่างมาก

3. วิธีสอนวิธีสอน มีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่ ค้นคว้า อ่านหนังสือในห้องสมุด ทำรายงาน ฯลฯ หรือวิธีสอน ผลการเรียนรู้บอกเป็นระดับคะแนน

4. หนังสือแบบเรียน ทำไมจึงต้องเปลี่ยนหนังสือเรียนบ่อย ที่เรียนแล้วน้องตาม ขึ้นชั้นไปก็ใช้หนังสือไม่ได้

พ่อแม่ หรือผู้ปกครองจะมีความรู้ในเรื่องการศึกษาของนักเรียนได้ดี จึงควรเริ่ม โดยการศึกษารายละเอียดในระบบการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จะได้มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องของหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนตามสมควร ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถ พูดคุย ตอบคำถาม หรือแนะนำลูกหลานในความปกครองของตนได้ถูกต้อง เหมาะสมกับทั้งจะได้ เข้าใจในตัวผู้เรียน อันจะเป็นส่วนเสริมการเรียนให้แก่เด็กที่บ้านได้เป็นอย่างดี

เจตคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตร

Anatasi (1968:480) ได้กล่าวว่า เราสังเกตเจตคติโดยตรงไม่ได้ ได้แต่ สรุปลักษณะจากพฤติกรรมที่แสดงออกทางภาษาและไม่ใช้ภาษา

การแสดงออกทางเจตคติโดยอาศัยพฤติกรรมนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ (Nunnally 1959:330-331) คือ

1. แสดงออกมาในลักษณะพึงพอใจ ชอบ ถ้าคนมีเจตคติแบบนี้ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว ก็จะทำให้คนอยากปฏิบัติ อยากได้ อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น เรียกว่า เจตคติเชิงนิมมาน (Positive)
2. แสดงออกมาในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ถ้าคนมีเจตคติแบบนี้ต่อสิ่งเร้าอย่างใด อย่างหนึ่งก็จะทำให้คนเบียดเบียน อิงยัง อยากหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น เรียกว่า เจตคติเชิงนิเสธ (Negative)

เจตคติมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ส่วน (McGuire 1969:155-156) คือ

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) ได้แก่ ความรู้ เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิดตอบสนอง รับรู้ และวินิจฉัยข้อมูล ต่าง ๆ ที่ได้รับ ซึ่งมีผลทำให้เกิดเจตคติและสามารถบอกได้ว่า สนใจ ไม่สนใจ ชอบหรือไม่ชอบ เป็นต้น

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นลักษณะทางอารมณ์ที่คล้อยตามความคิด ถ้าบุคคลมีความคิดที่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น เจตคติ

จะแสดงออกมาในรูปไม่ชอบ พอใจ หรือไม่พอใจ

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นการประพฤติปฏิบัติ การกระทำซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากความคิด ความรู้สึก การแสดงออกนี้สามารถสังเกตได้ อาจออกมาในรูปของคำยอมรับหรือปฏิเสธ

ถ้าองค์ประกอบทั้งสามนี้มีความสัมพันธ์กัน เจตคติก็จะเกิดขึ้นได้เช่นกัน การจัดรูปแบบ การพัฒนาของเจตคติเกิดจากการเรียนรู้ เกิดจากประสบการณ์ของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการคิดหรือการกระทำ ตลอดจนลอกเลียนแบบจากสิ่งแวดล้อมหรือบุคคลใกล้ชิด การปรับตัวทางบุคลิกลักษณะ สิ่งเหล่านี้จะสัมพันธ์กัน รวมตัวกันเป็นรูปแบบเจตคติของแต่ละบุคคล

สำหรับเจตคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น ได้มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงใน ประภาพรรณ สุวรรณคู่ย 2525:202-206) ได้วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักสูตรจากรายงานการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรในแต่ละจังหวัดได้จัดทำไว้เป็นจำนวน 51 จังหวัด โดยจำแนกวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเป็น 7 ด้าน เฉพาะปัญหาและอุปสรรคในด้านอื่น ๆ สรุปว่าผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 และรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก มีเจตคติที่ไม่ดีต่อหลักสูตร

สังขณา ส้มเชื้อ (2524:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ปัญหาการเลื่อนกลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพในชั้น ป.1 และ ป.2 ในจังหวัดชลบุรี" โดยใช้แบบสอบถามครูประจำชั้น ป.1 และ ป.2 จำนวน 300 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาด้านหลักสูตรนั้นโรงเรียนจัดการประชาสัมพันธ์กับบุคคลในท้องถิ่นให้มีความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนกลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพน้อยมาก

วิวัฒน์ โรยสกุล (2527:13-17) ได้กล่าวว่า จากการติดตามสภาพการใช้หลักสูตร พ.ศ.2521 ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 จนถึงชั้นประถมปีที่ 6 พบว่าครูมีปัญหาด้านการเรียนการสอน ปัญหาสำคัญที่เป็นสาเหตุให้ครูไม่สามารถปฏิบัติตามแผนการสอนได้ครบถ้วน มีหลายประการ มีอยู่ประการหนึ่งที่กล่าวถึงผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเท่าที่ควร

ม.ร.ว.ส่มพร ลุ่คณีย์ (2525:207-209) ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ว่า ครูผู้สอนประสบปัญหาในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองเข้าใจว่าครูให้เด็กเรียนเล่นมากกว่า เรียนหนังสือ บางครั้งทำให้เกิดความขัดแย้ง

ระหว่างครูและผู้ปกครอง ผู้ปกครองจึงไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอน เมื่อผู้ปกครองไม่เข้าใจวิธีสอน จึงไม่ให้ความร่วมมือในการแนะนำให้นักเรียนปฏิบัติตามที่ครูสอน เช่น กิจกรรมสร้างนิสัย ครูสอนให้นักเรียนทำงานบ้าน ผู้ปกครองก็ไม่ยอมให้ทำ เพราะต้องการให้นักเรียนเรียนหนังสืออย่างเดียว หรือบางครั้งสิ่งที่ครูสอนขัดกับความเชื่อของผู้ปกครอง เมื่อนักเรียนกลับไปทำที่บ้านก็ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง

จากพฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงออกโดยการไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนตามแนวทางของหลักสูตร มีความคิดเห็นขัดแย้งต่อวิธีการเรียนการสอนของครู ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อหลักสูตรอยู่ ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ สัมพงษ์ ฉัตรระดับ (2524:37-38) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองในโรงเรียนทดลองหลักสูตรประถมศึกษา 2521 เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามแนวของแผนการสอนที่ร่างขึ้น ความคิดเห็นในส่วนของผู้ปกครองเกี่ยวกับผลกระทบของแผนการสอน สรุปได้ว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความพอใจในการสอนของครู โดยให้เหตุผลว่า โรงเรียนทดลองหลักสูตรปรับปรุงการเรียนการสอนดีขึ้นมาก นักเรียนมีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือตนเองและครอบครัวได้มากขึ้น แต่ยังมีผู้ปกครองเพียงส่วนน้อยที่ยังไม่พอใจการสอนตามแนวทางของหลักสูตร โดยให้เหตุผลว่า นักเรียนเรียนทางด้านวิชาการน้อยเกินไป

กล่าวโดยสรุปแล้วในเรื่องเจตคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น ผู้ปกครองบางส่วนมีความพึงพอใจหรือมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร แต่ผู้ปกครองบางส่วนกลับมีเจตคติที่ไม่ดีต่อหลักสูตร จึงไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลถึงการจัดการเรียนการสอนของครู ครูจึงไม่สามารถปฏิบัติตามแผนการสอนได้ครบถ้วน

ความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถาบันที่อบรม สั่งสอนกุลบุตร กุลธิดาให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ และความสามารภให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่ในสภาพสังคมปัจจุบันไม่ค่อยเชื่ออำนวยการให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ดูแลอบรมบุตรหลานได้อย่างใกล้ชิดเหมือนสมัยก่อน พ่อแม่ผู้ปกครองในสมัยนี้จึงได้มอบความไว้วางใจให้โรงเรียนอบรมสั่งสอนและดูแลบุตรธิดาของตน ให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารภ ตลอดจนมีจริยธรรมและคุณธรรมลุ่มกับที่ละ เลิธาตุ เต็มโต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติสืบต่อไป แต่ในความจริงแล้วการที่นักเรียนมาศึกษาเล่าเรียน

อยู่ในโรงเรียนแต่ละวันนั้น นับว่ามีเวลาน้อยกว่าอยู่ที่บ้าน เมื่อหมดเวลาเรียนก็กลับบ้าน ทางบ้านก็ต้องรับภาระในการอบรมดูแล สั่งสอนบุตรหลานต่อไป นักเรียนจะมีชีวิตอยู่ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเช่นนี้ต่อเนื่องกันไปเป็นระยะเวลาพอสมควร ดังนั้น บ้านกับโรงเรียนจึงต้องหาวิถีทางที่จะสื่อสารกัน ร่วมมือกันในการให้การศึกษา อบรมบุตรหลานให้เติบโตขึ้น เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ (อนันต์ ฮัตถ์ 2528 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ระบบการศึกษาในปัจจุบันนี้ เราถือว่า การร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนานักเรียน (สวลี สู่วรรณอักษร 2528 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) การศึกษาจึงมิใช่เรื่องของโรงเรียนแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่เป็นเรื่องที่บ้านและโรงเรียนควรละร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดเพื่อหาทางส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้เป็นไปในแนวทางที่พึงปรารถนา ให้เขาเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดี มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป การหาวิธีการเพื่อไปสู่จุดหมายนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่จะต้องรู้ความเป็นไปของลูกเมื่ออยู่โรงเรียน เพื่อจะได้ร่วมมือกับครูส่งเสริมความสามารถ ความสนใจพิเศษของเขาให้พัฒนาไปยิ่งขึ้นไป หรือขจัดพฤติกรรมอันไม่พึงปรารถนาก่อนที่จะสายเกินไปจนแก้ไขไม่ได้ (บุญยืน เสริมศักดิ์สกุล 2526:12)

อนันต์ รอดแจ่ม (2511:15, 49-50) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่างบ้านกับโรงเรียน มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด จะแยกบ้านออกจากโรงเรียนอย่างเด็ดขาดนั้นไม่ได้ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนนั้นอาจจำแนกได้ 2 ด้านคือ

ก. ทางด้านโรงเรียน

โรงเรียนต้องติดต่อกับทางบ้านอยู่ตลอดเวลา เพราะถ้าจะต้องการความช่วยเหลือจากทางบ้านแล้ว ทางโรงเรียนก็จะแจ้งความประสงค์ให้ทางบ้านทราบ ตลอดจนการสั่งข่าวคราวเยี่ยมเยียนกัน โดยครูใหญ่หรือครูน้อยจะไปพบปะกับผู้ปกครองเอง หรือไม่ก็เขียนจดหมายไป ข้อสำคัญทางโรงเรียนจะต้องพยายามแจ้งสิ่งขัดข้องต่าง ๆ ให้ทางบ้านทราบอย่างชัดเจน ถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว ทางบ้านไม่เข้าใจอาจเกิดการเข้าใจผิดกันได้ ซึ่งจะ เป็นเหตุกระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์ระหว่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อทางบ้านกับทางโรงเรียนมีปัญหาหรือไม่เข้าใจ เรื่องใดต่อกันแล้ว ทางบ้านกับทางโรงเรียนก็ต้องพบปะกันเพื่อพูดจาให้เป็นที่เข้าใจกันเสมอ การติดต่อระหว่างบ้านกับโรงเรียนอาจจัดทำได้หลายวิธี เช่น (ละเมียด

สมัชชาฯ 2520:16-23)

1. การติดต่อเป็นส่วนตัว โดยครูหาโอกาสไปเยี่ยม เยียนผู้ปกครองที่บ้าน ในวันหยุดประจำสัปดาห์ในวันปิดภาคเรียนหรือวันหยุดในเทศกาลต่าง ๆ ตามถึงทุกข์ สุข ความ เป็นอยู่และเรื่องเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อปรับความเข้าใจ หรือหาทางปรับปรุงแก้ไขและป้องกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นได้ หรือให้ความช่วยเหลือแนะนำต่าง ๆ เช่น ติดต่อกับ โรงพยาบาล ช่วยหาโรงงานของทางบ้านตามแต่โอกาส

2. การติดต่อเป็นทางการ เช่น โรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาโรงเรียนในงานประจำปี งานแลกเปลี่ยนเกียรติบัตรเชิญผู้ปกครองให้เข้ามาชมการแสดงกิจกรรมของบุตร หลานในชั้นเรียนในโอกาสต่าง ๆ หรือเชิญผู้ปกครองของนักเรียนใหม่ให้มาเยี่ยมชมโรงเรียน ฯลฯ (พิมพ์ธรรม เทพสุเมธานนท์ 2527:59-65) การเชิญผู้ปกครองให้เข้ามาชมกิจการ หรือ ร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนก็เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความเลื่อมใสและมีจิตผูกพันกับ โรงเรียน เต็มใจให้ความร่วมมือเมื่อโรงเรียนต้องการ

3. การติดต่อทางหนังสือ หรือติดต่อด้วยลายลักษณ์อักษรกับผู้ปกครอง เช่น ส่งรายงานการเรียนของนักเรียน การส่งจดหมาย วารสารหรือคู่มือที่มีข่าวเกี่ยวกับเรื่อง คณะแนว ความตั้งใจเรียนของนักเรียน การบ้าน สุขภาพของนักเรียน บริการเกี่ยวกับอาหาร และห้องอาหารในโรงเรียน และกิจกรรมนอกหลักสูตร (พิมพ์ธรรม เทพสุเมธานนท์ 2527: 59-65) การเผยแพร่ความเป็นไปให้ผู้ปกครองทราบนี่จะเป็นเรื่องเผยแพร่เกียรติคุณ ความเอาใจใส่ และความหวังดีของโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองเกิดความเลื่อมใสใน โรงเรียนและตัวครูยิ่งขึ้น (มานิจ ชุ่มสาย 2497:289-292)

4. การประชุมครูและผู้ปกครองเพื่อให้โอกาสครูและผู้ปกครองพบกัน ได้สังสรรค์แลกเปลี่ยนความรู้กันและให้โอกาสผู้ปกครองได้รับความรู้ใหม่ ๆ ไปด้วย

ข. ทางด้านผู้ปกครอง

อรสา ภูมาธิ ปุทนต์ (2514:16-17, 43) ได้กล่าวว่า ชีวิตการเป็น นักเรียนย่อมจะได้รับอิทธิพลจากบุคคลสองฝ่ายด้วยกัน คือ ผู้ปกครองและครู ซึ่งโดยอุดมคติ แล้ว บุคคลทั้งสองฝ่ายนี้ย่อมจะมีความต้องการให้นักเรียนเจริญเติบโตขึ้นทุก ๆ ทาง ทั้งสติ ปัญญา อารมณ์ และสังคม ถ้าต่างก็ร่วมมือกันส่งเสริมนักเรียนด้วยความเข้าใจอันดีต่อกันแล้ว ผลดีย่อมจะเกิดกับนักเรียนเป็นอันมากประการ การที่ผู้ปกครองจะร่วมมือกับครูหรือทางโรงเรียน อาจกระทำได้ดังนี้

1. ร่วมมืออบรม ส่งสอน แต่ละฝ่ายไม่ควรเกี่ยงกัน เพราะนักเรียนย่อมมีเวลาอยู่ที่บ้านและโรงเรียน จึงควรช่วยกันอบรม กลุ่มเกลานักเรียนให้เชื่อฟังคำสั่งสอนของทั้งครูและผู้ปกครอง
2. ร่วมมือกันในเรื่องการเรียน สิ่งที่คุณปกครองจะร่วมมือได้สะดวกที่สุดในเรื่องการเรียนก็คือ ควรดูแลเอาใจใส่กวดขันให้นักเรียนได้ทำงานที่ครูมอบหมายมา เพื่อเอื้อต่อการเรียนในชั้นให้เป็นที่ไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผู้ปกครองควรพยายามหาทางอำนวยความสะดวกให้แก่ทางโรงเรียน เมื่อมีโอกาส เพราะนอกจากจะเป็นการสนับสนุนกิจการของโรงเรียนแล้ว ยังนำความปลื้มปิติมาสู่บุตรหลานที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนด้วยว่าผู้ปกครองรักและสนใจในโรงเรียนของตน นักเรียนก็จะยิ่งรักโรงเรียนและใคร่จะทำประโยชน์ต่อโรงเรียนสืบไป เพราะได้มองเห็นตัวอย่างอันดีจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด
4. ช่วยเป็นวิทยากรให้โรงเรียน ผู้ปกครองบางท่านอาจมีความรู้ ความชำนาญมากกว่า เพราะเป็นผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ อยู่ เช่น การปั้น การประดิษฐ์ ช่างไม้ เป็นต้น ทางโรงเรียนอาจเชิญผู้ปกครองเป็นวิทยากรให้แก่ทางโรงเรียนบ้างตามโอกาส
5. ผู้ปกครองที่คลุกคลีกับการศึกษาและมีประสบการณ์ด้านนี้มา อาจให้ความช่วยเหลือชี้แนวทางให้ทางโรงเรียนและครู เพื่อความเจริญทั้งด้านวิชาการและเรื่องอื่น ๆ
6. ช่วยในด้านทุนทรัพย์และสิ่งของ ผู้ปกครองที่มีฐานะดี อาจให้ความช่วยเหลือทางโรงเรียน เช่น บริจาคทรัพย์หรือสิ่งของที่จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม
7. ช่วยเป็นแหล่งในการหาอุปกรณ์การศึกษา สิ่งของในบ้านที่ดูไม่มีคุณค่า อาจนำมามอบให้ทางโรงเรียนดัดแปลงเป็นอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ได้ เช่น ปฏิทิน เศษไม้ กระเบื้องต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำเป็นอุปกรณ์การสอนราคาเบา ได้ทั้งสิ้น โดยครูเป็นผู้ออกความคิดและลงแรงประดิษฐ์ขึ้นโดยมีผู้ปกครองอุปการะสิ่งของบ้าง ประโยชน์ย่อมเกิดแก่นักเรียนในที่สุด
8. มีความเข้าใจดีต่อกันและพร้อมที่จะอภัยได้เสมอ ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดบางอย่างที่ทางโรงเรียนหรือครูก่อขึ้น เช่น การตรวจการบ้านผิด การสอนข้อเท็จจริงพลาดไปบ้าง ถ้าผู้ปกครองเป็นผู้รู้ดีกว่า ก็น่าจะทักท้วงในลักษณะของผู้ปรารถนาดี และมีเหตุผล เพราะความผิดพลาดย่อมมีขึ้นได้เสมอ โดยที่ไม่มีครูคนใดอยากให้เกิดขึ้น และเมื่อได้รับการ

หักท้วง โรงเรียนก็ควรพิจารณาชี้แจงหรือหาทางแก้ไขให้ดี หรือถูกต้องยิ่งขึ้น เพราะไม่มี ประโยชน์ที่จะคอยตำหนิกันและกัน เรื่องนี้ผู้ปกครองหลายคนระวังมากในการหักท้วงสิ่ง ต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสมไม่ควรด้วยเกรงว่าครูจะโกรธและกลั่นแกล้งนักเรียนในปกครองของ ตนในด้านต่าง ๆ เลยปล่อยให้ความผิดพลาดต่าง ๆ เพิ่มปริมาณขึ้น ซึ่งน่าจะยอมรับความ ฉจริงกันทั้งสองฝ่าย เพื่อประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกัน

ละเมียด ลิมอักษร (2520:16-23) และอนันต์ รอดแจ่ม (2511:15, 49-50) ได้กล่าวถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการร่วมมือกับโรงเรียนไว้ตรงกันว่า ผู้ปกครองควรหา โอกาสไปพบครูที่โรงเรียนเพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนและความ ประพฤติของนักเรียนเป็นครั้งคราวและเยี่ยมชมกิจการของโรงเรียนเพื่อจะได้ร่วมมือกับ ทางโรงเรียนปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า

กิก เฉือกวัน (2527:73-74, 94-95) ได้วิจัยเรื่อง "การเสนอรูปแบบ การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนประถมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีใน จังหวัดตรัง" ผู้วิจัยเสนอกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ไว้ 4 ประเภท คือ

1. กิจกรรมที่ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและ ศิษย์เก่า ได้แก่

1.1 การจัดกิจกรรมที่เชิญผู้ปกครองและศิษย์เก่าเข้ามาในโรงเรียน มี กิจกรรมย่อย คือ การประชุมปฐมมิเทต์ การประชุมปัจฉิมมิเทต์ นักเรียนและผู้ปกครอง การจัดสัมมนาผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและครู รายการคุยกับคุณครู

1.2 การจัดกิจกรรมที่จะนำครูออกไปสู่บ้าน มีกิจกรรมย่อยคือ รายงานความ ประพฤติและความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน และการเยี่ยมบ้านของผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน

2. กิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน ได้แก่

2.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการ ศึกษาโรงเรียน

2.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น งานวันปีใหม่ งานวัน ไหว้ครู งานวันเด็ก งานวันเกิดโรงเรียน งานปิดภาคเรียน งานวันศิษย์เก่า (วันมอบ

ประกาศนียบัตร) งานวันแม่ (วันกตัญญู) และการแข่งขันกีฬาของกลุ่มโรงเรียน

2.3 เชิญผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นวิทยากรพิเศษของโรงเรียน

3. กิจกรรมที่นำครูและนักเรียนออกไปสู่บ้านหรือชุมชน ได้แก่

3.1 กิจกรรมพัฒนาชุมชน เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน ถนน วัด การปลูกต้นไม้

3.2 กิจกรรมงานพิธีของผู้ปกครอง เช่น งานศพ งานแต่งงาน งานบวช

งานขึ้นบ้านใหม่

3.3 กิจกรรมกีฬาในชุมชน เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ

3.4 กิจกรรมร่วมงานวันประเพณี และวันสำคัญ เช่น งานปีใหม่ งานลอยกระทง วันสงกรานต์ วันแห่เทียนเข้าพรรษา

4. กิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนและการให้บริการแก่ผู้ปกครองและชุมชน

ได้แก่ การออกจุลสารประจำโรงเรียน การออกรายการวิทยุและโทรทัศน์ การบริการส่งเล่มเรียน ไอซีพี การบริการด้านการศึกษา การบริการอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และการบริการให้โรงเรียนเป็นสื่อกลาง

การวิจัยของ กิจ เลือกว่า มีตัวอย่างประจำกร 2 กลุ่มคือ บุคลากรทางการศึกษากับบุคลากรในชุมชน โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านกิจกรรมที่ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและศิษย์เก่า ตัวอย่างประจำกรทั้ง 2 กลุ่มเห็นด้วยว่า ทางโรงเรียนควรแจ้งความก้าวหน้าทางการเรียนและความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบมากที่สุดและให้ความเห็นที่โรงเรียนได้ปฏิบัติในเรื่องนี้มากที่สุดด้วย ส่วนข้อที่โรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติเลย คือ การจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน

2. ด้านกิจกรรมชักนำครูและนักเรียนไปสู่งานหรือชุมชน ตัวอย่างประจำกรทั้ง 2 กลุ่มเห็นด้วยว่า ในโอกาสที่ทางโรงเรียนจัดงานพิเศษหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ทางโรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองและประชาชนมาร่วมด้วย บุคลากรในชุมชนเห็นว่าทางโรงเรียนได้ปฏิบัติจริงในเรื่องนี้มากที่สุดด้วย ส่วนบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติมากที่สุดในการเชิญผู้ปกครองและชุมชนมาร่วมงานการแข่งขันกีฬาในกลุ่มโรงเรียน

3. ด้านกิจกรรมที่นำครูและนักเรียนไปสู่งานหรือชุมชน ตัวอย่างประจำกรทั้ง

2 กลุ่ม เห็นด้วยว่า โรงเรียนควรส่งเสริมให้เด็ก เรียนทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนมากที่สุด ส่วนการปฏิบัติจริง บุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าครูและนักเรียนได้ให้การช่วยเหลือและเข้าร่วมกิจกรรมงานพิธีของผู้ปกครอง เช่น งานศพ งานแต่งงาน มากที่สุด ส่วนบุคลากรในชุมชนเห็นว่าโรงเรียนมีส่วนช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางศาสนามากที่สุด

4. กิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนและการให้บริการแก่ผู้ปกครองและชุมชน ตัวอย่างประการทั้ง 2 กลุ่มเห็นด้วยว่า โรงเรียนควรให้การต้อนรับผู้ปกครองและบุคคลทั่วไปที่มาติดต่อด้วยดี และเลื่อมใสมากที่สุด และเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติจริงในเรื่องนี้มากที่สุดด้วย ประเด็นที่บุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าโรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติเลย คือ การออกจตุลสารและการบริการส่งเสริมอาชีพ ส่วนบุคลากรในชุมชนเห็นว่า โรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติเลยในเรื่อง การเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนทางสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์

ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การศึกษาของนักเรียนดำเนินไปด้วยดี และส่งเสริมให้ความเจริญของนักเรียนเป็นไปโดยสมบูรณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนมีผลดีหลายประการ เช่น (ละเมียด ลิมอักษร 2520:16-23)

1. ส่งเสริมความเข้าใจและมิตรภาพอันดีงามต่อผู้ปกครองและครู ช่วยให้ต่างฝ่ายต่างพร้อมที่จะร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และช่วยให้ผู้ปกครองรู้จักโรงเรียนอย่างถูกต้องแท้จริงแทนที่จะรับฟังจากนักเรียนฝ่ายเดียว

2. โรงเรียนมีโอกาสนำความรู้ใหม่ ๆ แก่ผู้ปกครอง เพื่อร่วมมือในการให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอบรมนักเรียน หรือหาวิธีอื่น ๆ ช่วยส่งเสริมความสนใจของผู้ปกครองในเมื่อต้องการให้ผู้ปกครองได้ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนนักเรียน

3. ช่วยให้การปกครองเป็นผลดี เพราะนักเรียนจะเพิ่มความขยันหมั่นเพียรในเมื่อ ทางบ้านและโรงเรียนติดต่อและเข้าใจกันอยู่เสมอ

4. ช่วยให้ผู้ปกครองเพิ่มความศรัทธาในตัวครู เมื่อเห็นความเอาใจใส่และความเป็นกันเองของครูที่มีต่อเด็กของตน

นอกจากนี้ ละเมียด ลิมอักษร (2520:29-32) ยังได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนจะสูญเสียกำลังใจมากขึ้น ถ้าครูและผู้ปกครองเข้าใจกันและเห็นใจกัน ร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้นักเรียนอบอุ่นใจว่าได้รับความรัก ความเอาใจใส่จากผู้ใหญ่ทั้งที่บ้านและทางโรงเรียน

งานวิจัยในต่างประเทศที่แสดงให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากทางบ้าน ได้แก่ ผลการศึกษาของ Douglas ในปี ค.ศ.1964 (Douglas, quoted in Parry 1975:95) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้คะแนนต่ำสุดในการทดสอบทางสติปัญญาและคำศัพท์ เป็นนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนน้อยที่สุด ส่วนนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดจะมาจากครอบครัวที่มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนมากที่สุด

ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนที่ดำเนินไปด้วยดีนั้น นอกจากจะเป็นผลดีสำหรับนักเรียนแล้วยังช่วยให้โรงเรียนจัดการศึกษาแก่นักเรียนได้เป็นอย่างดีด้วย ทั้งนี้เพราะนักเรียนจะมีเวลาอยู่ที่โรงเรียนเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ถ้าขาดความร่วมมือจากทางบ้านแล้วการให้การศึกษาแก่นักเรียนก็ไม่ล้ามาารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ส่วนนักเรียนนั้นต้องการทั้งความรัก ความเอาใจใส่ ตลอดจนทักษะและวิชาความรู้ ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทั้งฝ่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูควรจะหันหน้าเข้าหากัน และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะก่อให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน ความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นและความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนนี้ ย่อมจะช่วยให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่สมบูรณ์อีกด้วย

ความสำคัญของผู้ปกครองต่อการศึกษาของนักเรียน

การให้การศึกษาแก่นักเรียนจะมีครูเป็นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในด้านนี้โดยตรง แต่การศึกษาของนักเรียนมิใช่จะสิ้นสุดอยู่ที่ห้องเรียนเท่านั้น หากแต่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ผู้ปกครองจึงมิได้มีหน้าที่เพียงแต่เลี้ยงดูและดูแลความประพฤติเท่านั้น ผู้ปกครองควรจะต้องส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของนักเรียนด้วย การสนับสนุนช่วยเหลือต่าง ๆ จากผู้ปกครองจะมีส่วนสำคัญต่อการศึกษาของนักเรียนมาก ดังที่ได้มีผู้ศึกษาและทำการวิจัยเกี่ยวกับความสำคัญของผู้ปกครองต่อการศึกษาของนักเรียนไว้ดังนี้

วัฒนา หุ้มเล็ก (2513:85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนลำธัญญาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ใช้ตัวอย่างประชากรนักเรียนในชั้น ม.ศ.1-ม.ศ.3 จำนวน 232 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มละ 116 คน โดยใช้แบบสอบถามนักเรียนและผู้ปกครอง ส่วน Pierce และ Bowman (1960:30) ได้ศึกษา เรื่อง "แบบแผนของแรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาระดับสูง" โดยศึกษาจาก

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปรากฏผลการวิจัยไว้ตรงกันคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองมาก ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมในการเรียนอย่างเต็มที่ ซึ่ง วัฒนา พุ่มเล็ก ได้เปรียบเทียบในด้านการเอาใจใส่และให้คำแนะนำทางด้านการเรียนของผู้ปกครอง พบว่า พ่อแม่หรือผู้ปกครองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเอาใจใส่และให้คำแนะนำด้านการเรียนแก่นักเรียนมากกว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นอกจากนี้ Pierce และ Bowman ยังพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้นพ่อแม่จะเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง มีความคาดหวังเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนสูงมาก จึงทำให้นักเรียนมีความพยายามทะเยอทะยานและประคับผลสำเร็จในการเรียนสูง ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำนั้นส่วนใหญ่แล้วพ่อแม่เป็นผู้มีการศึกษาน้อย ไม่มีการคาดหวังเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน ไม่เห็นประโยชน์หรือความสำคัญของการศึกษา จึงทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญไปด้วย และจากการวิจัยร่วมระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ (2519:42-45) ได้ศึกษาสภาพทั่วไปของพ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียน ชั้น ป.3 จำนวนโรงเรียนละ 2 คน ในโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประจำกร 986 โรงเรียน จากโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ รวมบิดา มารดาหรือผู้ปกครองที่เป็นตัวอย่างประจำกรทั้งสิ้น 1,972 คน การวิจัยนี้ได้ผลตรงกับ การวิจัยของ Pierce และ Bowman ในส่วนที่ว่าระดับการศึกษาของบิดา มารดาจะมีผลต่อการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่ารายได้ของบิดามารดาจะมีผลต่อการเรียนของนักเรียนอีกด้วย

Ashworth (1963:3324-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยพื้นฐานสภาพแวดล้อมทางบ้านในเรื่องสภาพแวดล้อมทางฐานะ เศรษฐกิจและสังคม การศึกษาของพ่อแม่ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ใกล้ชิดและแรงกระตุ้นจากผู้ปกครอง โดยศึกษาจากตัวอย่างประจำกรนักเรียนระดับ 5 และ 6 จำนวน 178 คน แบ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลตามที่คาดไว้ (I.Q. 150) และกลุ่มนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำกว่าที่คาดไว้ ส่วน จริยา เล็กบุตรและคณะ (2527:18-21) ได้ศึกษาผลขององค์ประกอบที่ไม่ใช่ทางด้านวิชาการที่มีต่อความสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้ตัวอย่างประจำกรนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยของ Ashworth และ จริยา เล็กบุตร กับคณะ ปรากฏไว้ตรงกัน คือ สภาพแวดล้อม

ทางเศรษฐกิจและสังคมของพ่อแม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ Ashworth ยังพบอีกว่า พ่อแม่ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามที่คาดไว้จะเอาใจใส่และมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่คาดไว้ และแรงกระตุ้นจากพ่อแม่ผู้ปกครองก็เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนด้วย

จากผลการศึกษาของ McMillan (1967:456-457) ปรากฏผลสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ashworth และจรรยา เล่งบุตร กับคณะ ในส่วนที่ว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น พ่อแม่จะมีการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้แล้ว McMillan ยังพบว่า พ่อแม่ของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมาจากครอบครัวที่มีการศึกษาสูง ครอบครัวไม่ได้ย้ายที่อยู่ภายในระยะเวลาสิบปี และมาจากครอบครัวขนาดเล็ก

Syed (1961:1514) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้ตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 50 คน มีระดับสติปัญญา (I.Q.) ประมาณ 125 นำมาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ส่วน Morrow และ Wilson (1961:508-514) ได้ทำการศึกษาสัมภาษณ์ภายในครอบครัวระหว่างพ่อแม่กับลูกของนักเรียน 2 กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน การวิจัยปรากฏผลตรงกันว่า กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะได้รับการยอมรับจากพ่อแม่ พ่อแม่ให้ความสนใจและยกย่องชมเชยในความสามารถและเมื่อนักเรียนประสบผลสำเร็จ สำหรับ Syed นั้น ยังพบว่าพ่อแม่ของกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะให้ความสนใจ เป็นที่ปรึกษาที่ดี ให้กำลังใจและสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถของตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความรู้สึกพอใจที่พ่อแม่ของตนวางใจในการทำงานต่าง ๆ โดยให้อิสระอย่างอิสระ ส่วนพ่อแม่ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีพฤติกรรมตรงข้ามกับพ่อแม่ของกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างเห็นได้ชัด ส่วนผลการศึกษาของ Morrow และ Wilson ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้อีกว่า กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น พ่อแม่จะมีความเข้าใจและเอาใจใส่ในตัวนักเรียนเป็นอย่างมาก นักเรียนมีความรู้สึกว่า เขาเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว พยายามที่จะยึดถือและเลียนแบบอย่างจากพ่อแม่ ส่วนกลุ่มนักเรียน

ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะพบว่า พ่อแม่คาดหวังในตัวนักเรียนสูงเกินไป หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นไปในทางตรงกันข้าม คือปล่อยให้ลูกทำอะไรก็ได้ บรรยากาศภายในบ้านตึงเครียด เกิดปัญหาขัดแย้งอยู่เสมอไม่หันหน้าปรึกษากัน นักเรียนมีความรู้สึกเบื่อหน่ายไม่อยากอยู่บ้าน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างพ่อแม่ลูกไม่ราบรื่น ไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน จึงเป็นเหตุให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนต่ำลง

จากการศึกษาและผลงานวิจัยที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า นอกจากผู้ปกครองจะมีบทบาทสำคัญที่สุดต่อพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนแล้ว ผู้ปกครองยังเป็นตัวแปรที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในขบวนการศึกษา และมีความสำคัญมากเกี่ยวกับชีวิตในวัยเรียนของนักเรียน ดังที่ Burgess (1973:153) ได้กล่าวไว้ว่า "ผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียน"

การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน

การจัดการศึกษาของไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากมาย สมัยก่อนนักเรียนไปเรียนหนังสือเพื่อจะได้ได้อ่านออกเขียนได้และคิดเลขเป็น แต่ในปัจจุบันการให้การศึกษาแก่นักเรียนมีขอบเขตกว้างขวางกว่าการไปเรียนหนังสือตามที่พูดกันมาแต่ก่อนเป็นอย่างมาก นักเรียนจะมีโอกาสได้ศึกษาทั้งจากในหนังสือ นอกหนังสือ ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน (องค์การ อินทรมัธยม 2525:70) ซึ่งสอดคล้องกับที่ พิพัฒน์ ชูวรเวช (2527:4-6) ได้กล่าวไว้ว่า "การเรียนมิได้จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียนเท่านั้น" อาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการตลอดชีวิต ดังนั้นการที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้และเติบโตไปอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า มีความหมาย จึงจำเป็นต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้ตลอดเวลา การที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียนในแต่ละวันนั้น แม้จะเป็นการให้การศึกษาส่วนหนึ่งแล้ว แต่เมื่อมาถึงบ้านนักเรียนก็ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมด้วย การศึกษาเพิ่มเติมที่บ้านนั้นมี 2 ลักษณะ ลักษณะแรก คือ การให้การศึกษาในเชิงของการเรียนรู้ชีวิตภายในครอบครัวและนอกครอบครัว ซึ่งเกิดจากการพูดคุยสนทนากับผู้ใหญ่ อ่านหนังสือพิมพ์ ดูภาพยนตร์โทรทัศน์ ชักถามผู้อื่น ฯลฯ พ่อแม่ที่ฉลาดย่อมสอนลูกให้คิดวิเคราะห์พิจารณาคุณค่าและแบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคมอย่างมีความเป็นตัวของตัวเอง ลึกซึ้งกว้างขวางมากกว่าการให้เชื่อหรือปฏิบัติตามไปลอย ๆ บทบาทในลักษณะนี้พ่อแม่ผู้ปกครองอาจทำได้น้อยลงกว่าสมัยก่อน ทั้งนี้เพราะสภาพสังคมเช่นในปัจจุบัน แต่พ่อแม่ผู้ปกครองก็จะละเลยบทบาทนี้ไม่ได้ การศึกษาเพิ่มเติมที่บ้านในลักษณะที่สอง

คือ การศึกษาเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนได้เล่าเรียนมาจากโรงเรียน ทั้งในแง่ของเนื้อหาวิชา การและการอบรม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่ผู้ปกครองควรจะได้มีส่วนส่งเสริม โดยเฉพาะนักเรียนในระดับประถมศึกษา (ไพฑูริย์ สนิลรัตน์ 2525 : 79)

บ้านเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญที่สุดของนักเรียน ผู้ปกครองจะผลักรับภาระความรับผิดชอบเรื่องการเรียนรู้ของนักเรียนไปให้สถาบันโรงเรียนร้อยเปอร์เซ็นต์เลยนั้นไม่ได้ เป็นการเข้าใจผิดอย่างมหันต์ และโทษก็จะตกแก่เด็กนักเรียนเอง (ศักดิ์ ประจักษ์ประทานพร 2522:32-34) พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กที่บ้าน ได้มีผู้กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กเรียนไว้ดังนี้

ศักดิ์ ประจักษ์ประทานพร (2522:32-34) กล่าวไว้ว่า เมื่อนักเรียนเข้าโรงเรียนแล้ว พ่อแม่ควรพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการเป็นกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน และทำความเข้าใจกับบทเรียนต่าง ๆ แต่ก็มีใช้ว่าทำการบ้านให้ เพียงแต่แสดงความสนใจในบทเรียนที่นักเรียนกำลังเรียน และให้กำลังใจสนับสนุน จัดสิ่งแวดล้อมในบ้านให้อี้อำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ฝึกนิสัยให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนรู้ ด้วยการสอนให้ท่องสูตรคูณบ้าง หัดบวกลบเลขง่าย ๆ บ้าง ช่วยทบทวนบทเรียนให้บ้าง และเมื่อใดที่มีโอกาส ผู้ปกครองจะต้องช่วยกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักฝึกสติปัญญา เช่น ช่วยเสริมทักษะทางเลขคณิตด้วยการฝึกหัดให้คิดเงินทอนเวลาไปซื้อของ หรือนับเงินในกระปุกออมสินด้วยตนเอง ช่วยเสริมทักษะในการเขียนด้วยการให้เขียนจดหมายสั้น ๆ ถึงญาติ หรือเพื่อน นอกจากนี้ผู้ปกครองจะต้องติดตามความก้าวหน้าทางสติปัญญาของนักเรียนอย่างใกล้ชิด คอยไต่ถามเรื่องการเรียนรู้ในโรงเรียน ถ้ามีโอกาสเสริมได้ก็ควรช่วยเสริม เมื่อใดที่นักเรียนมีโอกาสช่วยตัวเองได้ก็ควรให้เขาช่วยตัวเอง

พยอม อิงคตานุวัฒน์ (2521:70-74) กล่าวไว้ว่า พ่อแม่มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการจัดหาเครื่องใช้และอุปกรณ์ในการไปโรงเรียนและการเรียนให้ครบถ้วน นอกจากนี้แล้วผู้ปกครองควรช่วยทบทวนสิ่งที่นักเรียนได้เรียนมา พร้อมกับเตรียมตัวสำหรับวันต่อไป

ละเมียด สิมอักษร (2521:42-48) กล่าวไว้ว่า สาเหตุที่ทำให้เด็กนักเรียนเรียนไม่ดีมีหลายประการ สิ่งที่ต้องพิจารณา คือ พ่อแม่ผู้ปกครองจัดสิ่งแวดล้อมให้นักเรียนได้เหมาะสม

หรือไม่เพียงใด นักเรียนมีห้องหรือสภาพที่เป็นสัดส่วนที่จะทำการบ้านหรือท่องหนังสือได้สะดวก สบายเพียงใด ฯลฯ นอกจากนี้จะพิจารณาและแก้ไขสาเหตุให้ถูกต้องแล้ว พ่อแม่ควรรู้ใช้เวลา สันทนาซักถามเกี่ยวกับการเรียนหรือเกี่ยวกับทางโรงเรียน ก่อนที่จะปล่อยให้เด็กเรียนทำการ บ้านหรือท่องหนังสือตามลำพัง ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กเรียนเห็นว่าพ่อแม่มีความรักและห่วงใย และเพื่อ ตอบปัญหาแก้อุปสรรคของนักเรียน นักเรียนจะมีความสนใจและภาคภูมิใจ ถ้าพ่อแม่สามารถให้ คำแนะนำ หรือตอบคำถามเกี่ยวกับการเรียนของตนได้ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจใน การเรียนยิ่งขึ้น การให้คำแนะนำแก่นักเรียนนั้น พ่อแม่ควรช่วยแต่เพียงให้คำแนะนำเมื่อนัก เรียนต้องการ และคอยดูแลให้นักเรียนทำการบ้านตามที่โรงเรียนมอบหมายให้ แต่การดูแล ไม่ควรเป็นไปในลักษณะตบตบ เพราะจะเป็นการฝึกให้นักเรียนขาดความรับผิดชอบ นอก จากนี้แล้วพ่อแม่ผู้ปกครองก็ควรรหาโอกาสพบปะสนทนากับครู เพื่อถามข่าวคราวความก้าวหน้า ทางการเรียน ตลอดจนความประพฤติของนักเรียนที่อาจจะต้องร่วมมือกันแก้ไข

เชื้อ สารมาน (2524:21) กล่าวถึงการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองไว้ว่า "ผู้ปกครองควรจัดให้นักเรียนได้มีเวลาทบทวน ทำการบ้าน เตรียมสอบ มีอุปกรณ์การเรียน ครบให้เดินทางไปโรงเรียนได้ทันเวลา ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้รางวัลในการเรียน ฯลฯ"

พรพรรณ พิพิธกุลชัยพล (2518:42) กล่าวถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนให้นักเรียนไว้ดังนี้

1. ผู้ปกครองต้องช่วยกันรับผิดชอบในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน ซึ่งทำได้โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำการบ้านหรือทำการเพาะปลูกที่บ้าน ทั้งนี้ทางบ้านต้องเอาใจใส่ช่วยแนะแนวและคอยกระตุ้นนักเรียนด้วยเพื่อจะได้ทราบแนวการ สอนของครูและความสามารถในการเรียนของนักเรียน

2. สนับสนุนการปฏิบัติที่นักเรียนได้รับการฝึกมาจากโรงเรียน เช่น ฝึกการพูดจา ให้สุขภาพเรียบร้อย รู้จักการต้อนรับผู้ใหญ่ที่มาเยี่ยมบ้าน ฝึกให้บริการครอบครัวในการรับประทานอาหาร เป็นต้น

3. สนับสนุนและร่วมมือกับทางโรงเรียนในการฝึกและเอาใจใส่เกี่ยวกับสุขภาพ อนามัยของนักเรียนและให้นักเรียนได้ออกกำลังกายตามสมควร

ธีระ ชัยบุตรบรรยง (2526:68-69) ได้กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองใน การส่งเสริมการเรียนไว้ดังนี้

1. พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องให้ความรัก ความเอาใจใส่ สม่ใจ ในการเรียนและ
เข้าใจนักเรียนอย่างเพียงพอ
2. พ่อแม่ผู้ปกครองควรเลือกรายการในการดูโทรทัศน์และภาพยนตร์ที่เหมาะสม
กับนักเรียน และแบ่งเวลาในการดูโทรทัศน์ให้เป็นสัดส่วน
3. หาโอกาสพานักเรียนไปเที่ยวพักผ่อนและให้มีโอกาสได้พบเห็นสิ่งแปลก ๆ
ใหม่ ๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นการพักผ่อนแล้ว ยังเป็นการไปทัศนศึกษาอีกด้วย
4. พ่อแม่ผู้ปกครองควรจัดหาหนังสือที่ดีมีประโยชน์เหมาะสมสำหรับวัยของนักเรียน
ให้นักเรียนได้อ่าน

อาทร รัตนคำภรณ์ (2522:20-22) ได้ถอดความจากบทความเรื่อง "You Can
Help Your Children Learn" ของ Moya Pine ซึ่งได้เสนอแนะว่าผู้ปกครองสามารถ
ช่วยส่งเสริมในเรื่องการเรียนได้โดย

1. จัดเวลา และสถานที่สำหรับการทำการบ้านหรือการเรียนที่บ้านให้นักเรียน
2. ช่วยสอน เรื่องที่เป็นปฏิบัติการพื้นฐาน
3. ติดตามการปฏิบัติงานของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. กระตุ้นเตือนให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ

ล่วลัดดี สุวรรณอักษร (2528:ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่
ผู้ปกครอง ในการช่วยเหลือให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน ไว้ดังนี้

1. ควรมีความเข้าใจและให้ความสนใจในโรงเรียนที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนอยู่
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนให้มากที่สุด

เท่าที่จะทำได้

3. ยอมรับในความสามารถทางสมองหรือสติปัญญาของนักเรียน
4. สนับสนุนให้นักเรียนรู้จักใช้บริการแนะแนวของทางโรงเรียนที่จัดขึ้นสำหรับ

นักเรียนทุกคน

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูทุกคนในโรงเรียน
6. ควรสนับสนุนการใช้ระเบียบวินัยต่าง ๆ อันเข้มงวดของครูบ้าง
7. ควรให้การอุปถัมภ์อย่างเพียงพอในการเล่าเรียนของนักเรียนโดยเฉพาะอย่าง

ยั้งควรพยายามจัดบรรยากาศภายในบ้านให้นักเรียนมีความรู้สึกกระตือรือร้นที่จะเรียน เช่น จัด

ห้องที่เค สำหรับดูหนังสือ มีโต๊ะเขียนหนังสือและอุปกรณ์การเขียนครบครัน ถ้าหากสามารถทำได้อีกควรจัดทำตารางเวลาเรียนให้เหมาะสม พร้อมทั้งมีเวลาพักสมองบ้างตามสมควร จัดสถานที่ดูหนังสือให้มีความเงียบสงบ แนะนำให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของวิชาต่าง ๆ ที่เรียน ถ้าหากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในวิชานั้น ๆ ก็ควรพยายามตอบคำถามหรือให้คำอธิบายในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนสงสัย หรืออาจจะช่วยให้นักเรียนอยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปในห้องสมุด หรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่

8. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเท่าที่จะสามารถทำได้

9. แนะนำวิธีการคบเพื่อนที่ดี และควรห้ามปรามนักเรียนมิให้เข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มเด็กที่สร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น

10. สนับสนุนให้นักเรียนศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนจนกว่าจะจบการศึกษาตามควรแก่อัตราของนักเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจภายในครอบครัว

ศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์ (2524: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนคณิตศาสตร์ของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สอง พบว่า การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงแตกต่างจากการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในด้านทำให้เวลานักเรียนทำการบ้านอย่างเพียงพอ แสดงความดีใจและภูมิใจให้นักเรียนเห็นเมื่อสอบได้คะแนนดี คอยเตือนและให้กำลังใจในการเรียน ไม่รบกวนในขณะที่นักเรียนกำลังทำการบ้าน ตรวจสอบสมุดรายงานผลการเรียนของนักเรียน ชื่นและอนุญาตให้ซื้อของเล่นที่นำมาฝึกคิดได้ ฝึกทักษะการคิดคำนวณจากชีวิตประจำวัน จัดหาอุปกรณ์การเรียนให้อย่างครบถ้วนและแนะนำให้รู้จักใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ในบ้านเพื่อช่วยในการเรียน

กล่าวโดยสรุปแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองอาจช่วยครูส่งเสริมการเรียนการสอนเมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้านได้โดยการ จัดสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม เอาใจใส่ในการเรียนและจัดหาวัสดุ สื่อการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียน

การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองตามแนวของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521

บทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนนั้น สามารถปฏิบัติได้หลายแนวทางด้วยกัน ดังที่กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทำให้ความสำคัญของผู้ปกครองแต่ละคน ปัจจุบันหลักสูตรได้จัดโครงสร้างและเนื้อหา ออกเป็น 4 กลุ่มประสบการณ์สำหรับในชั้น ป.1-4 และ 5 กลุ่มประสบการณ์ในชั้น ป.5-6 ซึ่งแต่ละกลุ่มก็มีลักษณะที่แตกต่างกันไป การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองจึงอาจจะแยกตามกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทักษะ ซึ่งมีภาษาไทยและคณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพและกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ผู้ปกครองควรส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนตามแนวทางของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ดังนี้

ก. กลุ่มทักษะ

1. กลุ่มทักษะ คณิตศาสตร์ ผู้ปกครองจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ได้โดย (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 ก.ไม่ปรากฏเลขหน้า)

1.1 สนใจในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชักถามและชวนเล่นเกมทางคณิตศาสตร์

1.2 หากติดขัดให้ ก็บข้อสงสัยไว้ถามครูที่โรงเรียน

1.3 เมื่อผู้ปกครองมีเวลา โปรดไปพบครูที่โรงเรียนแล้วเล่าปัญหาของนักเรียนให้ครูฟัง ครูอาจจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

1.4 ให้เวลากับนักเรียนในการทำแบบฝึกหัดและส่งเสริมเด็กด้วยการช่วยเหลือประกอบการเรียน เช่น สุ่มต ดินสอ และหนังสือเรียน

1.5 ให้นักเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดทางคณิตศาสตร์

2. กลุ่มทักษะภาษาไทย พ่อแม่ผู้ปกครองจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย ได้โดย (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 ข:5-6)

2.1 ช่วยดูแล เอาใจใส่ เรื่องความเป็นอยู่ สุขภาพ อนามัย ให้นักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ อย่าให้หิวเป็นน้ำหนัก ระวังความผิดปกติของฟันซึ่งจะทำให้การออกเสียงไม่ชัด นักเรียนสุขภาพไม่ดีจะเรียนไม่ได้

2.2 ดูแลเรื่องอุปกรณ์การเรียนของนักเรียนให้พร้อม อย่าให้ขาด ถ้าลดความสามารถจริง ๆ ก็ควรแจ้งให้ครูทราบ หรือขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

2.3 ดูแลการทำงาน of นักเรียนในด้าน การเรียน ว่าทำการบ้านได้หรือไม่

เรียนทันตามที่ครูสอนหรือไม่ มีอะไรที่ทำงานช่วยแนะนำได้บ้าง แต่ไม่ควรทำให้เสียเอง ถ้าผู้ปกครองช่วยนักเรียนไม่ได้ หรือนักเรียนมีข้อบกพร่องในเรื่องใดที่ไม่กล้าบอกครู ผู้ปกครองก็ควรบอกให้ครูทราบ งานบางอย่างที่ครูมอบหมายมาให้นักเรียนปฏิบัติ อาจจะต้องเกี่ยวข้องกับ ผู้ปกครองก็อย่าคิดว่าจะเป็นการเสียเวลาที่จะให้ความร่วมมือ การที่นักเรียนได้สามารถซักถามหรือการได้พูดคุยกับนักเรียนเป็นการให้ประสบการณ์ทางภาษาแก่นักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเรียนภาษาไทยได้ดีและกว้างขวางขึ้น

2.4 เป็นตัวอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการใช้ภาษา ถ้าผู้ปกครองพูดกับนักเรียนด้วยวาจาที่ไพเราะ นักเรียนก็จะพูดจาไพเราะด้วย นักเรียนจะเลียนแบบพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือคนใกล้ชิดทุกอย่าง โดยเฉพาะเรื่องภาษา ถ้าต้องการให้นักเรียนเรียนภาษาไทยและใช้ภาษาไทยได้ดี ผู้ปกครองต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน

2.5 ให้เวลาแก่นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะนักเรียนย่อมต้องการเวลา ต้องการสมาธิ ที่จะทำงานตามลำพัง ต้องการใช้ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ต้องการเป็นตัวของตัวเองในบางโอกาส ผู้ปกครองจึงควรให้โอกาสแก่นักเรียนบ้าง

2.6 หาหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีประโยชน์ให้ความรู้และประสบการณ์ กว้างขวางขึ้น ให้นักเรียนได้อ่าน จะเป็นการฝึกฝนทักษะทางการอ่านของนักเรียนและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านได้ด้วย

2.7 ถ้าผู้ปกครองสามารถศึกษาหนังสือเรียนภาษาไทยและคู่มือการสอนภาษาไทยแล้วจะช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจและทราบแนวทางที่จะช่วยเหลือ แนะนำนักเรียนได้ดีขึ้น

2.8 ถ้านักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย ผู้ปกครองควรปรึกษากับครู เพื่อช่วยกันแก้ปัญหาให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาไทย

ข. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต พ่อแม่ผู้ปกครองจะช่วยส่งเสริมการเรียนในกลุ่มประสบการณ์นี้ โดย (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา - แห่งชาติ 2527 ค:8, 2527 ง:ไม่ปรากฏเลขหน้า)

1. สนใจในการเรียนแต่ละวันของนักเรียน เอาใจใส่ดูแลเมื่อนักเรียนทำการบ้าน ถ้านักเรียนทำการบ้านไม่ได้ก็ควรช่วยแนะนำ ชี้ให้เห็นแนวทางว่าควรจะต้องคิดอย่างไร แต่มีข้อบอกรหรือช่วยทำการบ้านให้นักเรียนเสียเอง

2. ทบทวนสิ่งที่นักเรียนเรียนไปแล้ว และถ้านักเรียนถามเรื่องที่ผู้ปกครองไม่ทราบหรือไม่แน่ใจก็ไม่ควรดู แต่ควรแนะนำให้นักเรียนไปถามครู

3. เอาใจใส่ดูแลการปฏิบัติทางด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้

3.1 การรักษาความสะอาดของร่างกาย เช่น แปรงพิม อาบน้ำ สระผม ตัดเล็บ ฯลฯ ให้สะอาดเป็นประจำ

3.2 การกินอาหารให้ถูกหลักอนามัย เช่น กินอาหารหลักให้ครบทั้ง 5 หมู่ เลือกซื้อของกินที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย ฯลฯ

3.3 การออกกำลังกายและการพักผ่อนให้เพียงพอ เช่น ไม่ควรให้นักเรียนออกกำลังกายมากเกินไป และไม่ควรรีให้นักเรียนนอนดึกมากเกินไป

3.4 การช่วยเหลือตนเองได้ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ซักถุงเท้า ตัดกระดุม ซ่อมแซมเสื้อผ้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ฯลฯ

4. ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ เป็นประจำ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์

5. ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือประเภทเพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาการ เช่น สารคดีต่าง ๆ หนังสืออ่านประกอบตามเนื้อหาในหลักสูตรเท่าที่จะช่วยได้

6. พบปะกับครูตามแต่โอกาส

7. ปฏิบัติตนเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียน

ค. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สำหรับกลุ่มประสบการณ์นี้ประกอบด้วยแขนงวิชาต่าง ๆ

คือ จริยศึกษา พลศึกษา ศิลปศึกษา ดนตรี-นาฏศิลป์และกิจกรรมสร้างนิสัย ผู้ปกครองอาจส่งเสริมการเรียนแก่นักเรียนได้ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 ฉ: 1, 9-10, 15-18, 26-27, 34-35, 42-43 2527 ฉ: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

1. จริยศึกษา ผู้ปกครองจะส่งเสริมการเรียนจริยศึกษาโดย

1.1 ส่งเสริมการอ่านหนังสือที่มีคุณธรรมต่าง ๆ เล่านิทานหรืออ่านนิทานให้ฟัง

1.2 สนับสนุนให้นักเรียนมีหนังสืออ่านเกี่ยวกับคุณธรรม อาจเป็นนิทานต่าง ๆ เพื่อฝึกนิสัยรักการอ่าน

1.3 เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนในการปฏิบัติและประพฤติตนทั้งทางกาย วาจา และใจ เช่น ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์ ฯลฯ

1.4 ให้ความร่วมมือเมื่อทางโรงเรียนขอความร่วมมือในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับความประพฤติหรือการปฏิบัติของนักเรียน

1.5 พานักเรียนไปศึกษาความรู้นอกบ้าน เช่น การไปทำบุญ ฟังเทศน์ ที่วัดในวันพระ การศึกษาดูสถานที่ก่อนไปโรงเรียน หรือวันหยุด การไปชมโบราณสถานต่าง ๆ เป็นต้น

1.6 ชวนนักเรียนถือศีลในข้อใดข้อหนึ่งในห้าข้อ

2. ศิลปศึกษา ผู้ปกครองจะส่งเสริมการเรียนศิลปศึกษา โดย

2.1 ให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างเสรีในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ

2.2 จัดหาวัสดุในการเรียนศิลปศึกษาให้นักเรียนอย่างครบถ้วน

2.3 สนับสนุนให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับศิลปศึกษาอย่างกว้างขวาง

และถูกวิธี เช่น การซื้อหรือจัดหาหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปศึกษา หรือการพานักเรียนไปชมพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับศิลปศึกษา

3. พลศึกษา ผู้ปกครองจะส่งเสริมการเรียนพลศึกษาโดย ช่วยจัดหาอุปกรณ์ในการฝึกกีฬา ใจให้กำลังใจ เอาใจใส่ในการเรียนหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียนแล้วนำมาเล่าหรือแสดงให้ดูที่บ้าน

4. ดนตรีและนาฏศิลป์ ผู้ปกครองจะช่วยส่งเสริมในการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์

โดย

4.1 หาโอกาสพาไปชมการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย

4.2 ให้โอกาสนักเรียนร่วมกิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ของชุมชนและ

โรงเรียน

4.3 จัดหาเครื่องดนตรีให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ

4.4 ให้นักเรียนดูรูปภาพและดูการแสดงต่าง ๆ หรือฟังเทปเพลง

4.5 ผู้ปกครองศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์เบื้องต้นเพื่อจะได้สนทนากับนักเรียนได้

5. กิจกรรมสร้างนิสัย ผู้ปกครองจะช่วยส่งเสริมการเรียนกิจกรรมสร้างนิสัย

โดย

5.1 สร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่นักเรียน เช่น เป็นคนมีคุณธรรม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความอดทนในการทำงานให้สำเร็จ มีระเบียบเรียบร้อย ใส่ใจในการรักษาความสะอาดร่างกายด้วยตัวของเขาเอง เป็นต้น

5.2 แนะนำ ตักเตือน ชี้แจง และให้เหตุผลแก่นักเรียนทุกครั้งเมื่อเขา

แสดงพฤติกรรมในทางที่ไม่เหมาะสมไม่ควร

5.3 ผู้ปกครองควรปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

ง. กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ พ่อแม่ผู้ปกครองจะส่งเสริมการเรียนกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ โดย (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 ช:ไม่ปรากฏเลขหน้า)

1. สนับสนุนให้นักเรียนได้ช่วยเหลือการทำงานต่าง ๆ อันเป็นการแบ่งเบาภาระในการทำงานของผู้ปกครอง อีกทั้งยังเป็นการช่วยปลูกฝังทัศนคติที่ดีในการทำงานให้นักเรียนด้วย

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้นำความรู้จากโรงเรียนมาปฏิบัติที่บ้านได้ นอกจากนี้ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำหรือฝึกหัดให้นักเรียนทำงานอย่างถูกวิธีด้วย

3. ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน เพื่อช่วยสนับสนุนการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

จ. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ สำหรับกลุ่มประสบการณ์นี้ประกอบด้วยภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต นักเรียนจะเริ่มเรียนกลุ่มประสบการณ์นี้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยทางโรงเรียนจะจัดให้นักเรียนได้เรียนเพียงอย่างเดียวหนึ่ง สำหรับในการวิจัยนี้จะกล่าวเฉพาะ กลุ่มประสบการณ์พิเศษภาษาอังกฤษเท่านั้น ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองจะร่วมมือกับครูส่งเสริมการเรียนได้ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 ช:14)

1. จัดหาหนังสือเรียน แบบฝึกหัดและอุปกรณ์อย่างครบถ้วน

2. สนทนาได้ถามเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษและเตือนให้ทำการบ้านโดย

สม่ำเสมอ

3. ช่วยทบทวนบทเรียน

4. จัดหาหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษง่าย ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน

รักการอ่าน

การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมิใช่จะจำกัดแค่การส่งเสริมการเรียนใน

5 กลุ่มประสบการณ์นี้เท่านั้น ยังมีบทบาทที่ผู้ปกครองควรปฏิบัติในการส่งเสริมการเรียนอีกหลายประการที่เป็นการส่งเสริมการเรียนโดยทั่ว ๆ ไปซึ่งไม่สามารถจะลงได้ว่าเป็นการ

การส่งเสริมการเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์ใด เช่น การจัดหาเครื่องเขียนและวัสดุที่ใช้ในการเรียน การจัดสถานที่ให้นักเรียนทำงานหรือทำการบ้านได้อย่างสะดวกสบาย ให้โอกาสนักเรียนได้ไปทัศนศึกษาหรือชมนิทรรศการ เป็นต้น

ระยะเวลาที่นักเรียนยังเล็กอยู่นี้เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสำหรับการวางรากฐานทางการเรียนและวิทยาการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้หนึ่งที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการศึกษาของนักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรตระหนักถึงบทบาทในการร่วมมือกับทางโรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนการเรียนแก่นักเรียนและพึงระมัดระวังในการจัดประสบการณ์ที่ถูกต้องให้กับนักเรียนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนนั่นเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย